

เรื่อง พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายแก่น แซ่อ่อง) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๔๘ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

จำเลยเคยยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่มาแล้วครั้งหนึ่ง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๙ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้มีคำสั่งยกคำร้อง จำเลยเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่วินิจฉัยว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นเพียงประกาศ และสั่งยกคำร้องของจำเลย นั้น เป็นคำสั่งที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ (๓) และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔๗ เพราะคำวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อนหรือคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมายย่อมถือว่า คดียังไม่ถึงที่สุด ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ฉะนั้น คดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๙ จึงยังไม่ยุติ ถือว่ายังไม่มีคำร้องให้ศาลไต่สวนคำร้อง รื้อฟื้น ฯ ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๘ ดังนั้น จึงจะนำพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มาบังคับใช้ไม่ได้

ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ต่อศาลจังหวัดสงขลาเป็นคดีรื้อฟื้นคดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๔๘ สรุปได้ว่า หลังจากศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีเดิมแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายใหม่ว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินประเภทใด ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ ได้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายว่า “ที่ดินเหมืองฉลุงไม่ใช่ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่เป็นเพียงที่ดินประเภทกร้างว่างเปล่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และองค์การเหมืองแร่มีสิทธิเพียงทำเหมืองแร่เท่านั้น” จำเลยจึงยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลาขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดสงขลาจึงส่งคำร้องของจำเลยที่โต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป หรือไม่

โดยที่ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ.....” และมาตรา ๓๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” คดีจึงได้โอนมาอยู่ในอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่

ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ บัญญัติให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจังหวัดสงขลาจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้น ให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องทำการไต่สวนคำร้องเสียก่อนว่ามีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่หรือไม่ แล้วจึงส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทำความเห็นส่งให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาต่อไป เมื่อศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนการไต่สวนและความเห็นแล้ว จึงจะใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องได้ ดังนั้น การสั่งคำร้องดังกล่าว จึงเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ กรณีตาม คำร้องเป็นคดีที่ขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เป็นครั้งที่สอง หลังจากเคยมีการร้องขอให้รื้อ

ขึ้นมาแล้วครั้งหนึ่ง และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้พิจารณาและมีคำสั่งยกคำร้องไปแล้ว ขณะเมื่อคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เป็นครั้งที่สองยังอยู่ในระหว่างการไต่สวนของศาลจังหวัดสงขลา ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลจังหวัดสงขลาเพื่อขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่ และศาลจังหวัดสงขลาได้ส่งคำโต้แย้งดังกล่าว ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่การส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น จะต้องเป็นการโต้แย้งที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลนั้นจะใช้บังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่เท่านั้น เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ จะใช้บังคับแก่คดีในศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๙) มิใช่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) กรณีไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงไม่จำต้องวินิจฉัยในประเด็นตามคำร้อง

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) จะใช้บังคับแก่คดีนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ให้ยกคำร้อง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายปัญญา ถนอมรอด นายอักษราทร จุฬารัตนหม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ นายสมชาย พงษา นายธานีศ เกศวพิทักษ์ นายนุรักษ์ มาประณีต นายจรัญ หัตถกรรม และนายวิชัย ชื่นชมพูนุท

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๙๔ ก วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นางสาวร่มปรางค์ สวมประจำ
พันโท ภาคภูมิ ศิลารัตน์ ผอ. กค. ๓

ย่อโดย นางสาวร่มปรางค์ สวมประจำ
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๖ ว